

Motion till riksdagen 2019/20:3508

av Johan Forssell m.fl. (M)

med anledning av prop. 2019/20:87 Inget grundavdrag vid bestämmande av brottskadeersättning

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare stärka brottsofferperspektivet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektivare hantering av ersättning till brottsoffer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens förslag innebär att det s.k. grundavdraget avskaffas vid bestämmande av brottskadeersättning, dvs. den statliga ersättning som regleras i brottskadelagen som brottsoffer kan ansöka om när de vill ha ersättning för skada till följd av brott. Brotts- offermyndigheten gör i dag i de flesta fall ett grundavdrag på 1 500 kronor från brottskadeersättning som betalas ut till brottsoffer. Grundavdraget kan likställas med försäkringsbolagens självrisk och måste dras av enligt brottskadelagen.

Syftet med regeringens ändring om att slopa det s.k. grundavdraget är att systemet för brottskadeersättning ska bli mer lätthanterligt och lättbegripligt för brottsoffer. Moderaterna delar bedömningen att systemet behöver förenklas, men i syfte att ytterligare stärka brottsoffrets ställning anser vi att fler åtgärder behöver komma på plats. Detta redogör vi för nedan.

Moderaterna anser att större fokus ska riktas mot brottsoffren och ta hänsyn till det lidande de tvingats utstå, i stället för att som i dag primärt ta sin utgångspunkt i gärningsmannens perspektiv. Därför vill vi stärka brottsofferperspektivet i svenskt rättsväsende.

Den som har utsatts för brott ska alltid kunna räkna med ett starkt stöd från samhället. Bakom varje polisanmälan finns, typiskt sett, någon som har utsatts för våld, hot eller en kränkning av något slag. Någon kan ha drabbats av fysiska såväl som psykiska

skador som många gånger tar lång tid att bearbeta och återhämta sig från. Andra lider av såväl praktiska som ekonomiska problem. Det är många som drabbas av ett brott: dels den som utsätts, dels anhöriga och vänner till offret. Detsamma gäller gärningsmännens familjer som hamnar i en utsatt situation. Ibland finns även barn med i bilden.

Moderaterna lägger stor vikt vid att förebygga brottslighet. Men i de fall brott inte kan förebyggas måste samhällets resurser rikta in sig på att minska brottets skadeverkningar och att hjälpa de brottsdrabbade. Ekonomisk ersättning är en viktig del i detta arbete. Därför är det angeläget att systemen med kränkingsersättning och brottskadeersättning fungerar väl. Regeringens förslag i propositionen syftar till att förenkla hanteringen av brottskadeersättning, men vi menar att detta inte är tillräckligt.

Enligt dagens system ska den person som begått ett brott kompensera brottsoffret för den skada han eller hon har orsakat. I andra hand kan brottsoffret få ersättning från sitt försäkringsbolag. I sista hand kan brottsoffret ha rätt till statlig ersättning, s.k. brottskadeersättning från Brottsoffermyndigheten.

Det är viktigt att ansvaret för ett brott är tydligt. Skadeståndsskyldigheten är en del av den konsekvens som åläggs den som dömts för brott. Samtidigt vore det naturligtvis allra enklast för det enskilda brottsoffret om man kunde få ersättning av staten direkt efter brottet eller att brottskadeersättningen betalades direkt efter att domen vunnit laga kraft.

Dagens system innebär att brottsoffret ibland själv behöver kontakta den skadeståndsskyldige för att få sin ersättning. Det kan förstås vara förenat med obehag. Moderaterna vill därför utreda en ordning där ett av domstolen fastställt ersättningsbelopp utbetalas direkt av Brottsoffermyndigheten, utan att brottsoffret själv måste agera gentemot en gärningsman. Det skulle underlätta utbetalningen av den ersättning ett brottsoffer får rätt till och därmed minska brottsoffrets lidande.

I syfte att stärka brottsoffrens ställning och deras möjlighet till rehabilitering är även storleken på ersättningen som brottsoffren erhåller synnerligen relevant. Vi anser att den kränkning som brottsoffer utsätts för måste uppgraderas och därför har Moderaterna sedan 2017 drivit frågan om fördubblad kränkingsersättning till brottsoffer. Storleken på ersättningen har inte ändrats på 30 år och det är därför hög tid att en sådan ändring kommer på plats.

Kränkingsersättningen, som är den typ av skadestånd som oftast utgår till brottsoffer, har hittills bestämts genom schablonbelopp som baseras på rådande etiska och sociala värderingar. Så bör det även vara fortsättningsvis. Nivåerna på ersättningen bör dock höjas avsevärt, genom en fördubbling av nivån på den kränkingsersättning som brottsoffer kan få rätt till. I dag får en anhörig till en mördad person en schablonersättning på 50 000 kronor, men med vårt förslag skulle den anhöriga alltså erhålla det dubbla. Denna förändring skulle på ett tydligare sätt markera mot det integritetsintrång och den skada brottsoffret och dess anhöriga utsatts för och därmed stärka brottsofferperspektivet. Den höjda ersättningen ska fortsatt bekostas av de som begår brott. Motionsyrkanden som gäller skadestånd till brottsoffer kan inte väckas inom ramen för det här ärendet, men vi förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra nödvändiga förändringar när det gäller kränkingsersättningens storlek.

Magdalena Schröder (M)

Ellen Juntti (M)

Mikael Damsgaard (M)

Sten Bergheden (M)